

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

กระบวนการ การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชน
หน่วยงาน ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

จัดทำโดย ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

สิงหาคม ๒๕๖๒

คู่มือการปฏิบัติงาน

กระบวนการ โครงการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชน

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชน มีความรู้และเข้าใจพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการติดตาม ตรวจสอบการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาล ในระบอบราชการไทย เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. ขอบเขต

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ใช้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชน ด้านกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยร่วมกับองค์กรอิสระ ๓ องค์กรคือ

๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๒.๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๒.๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๔ วรรณคดีให้ประชาชนได้รับรู้สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง และเป็นการเผยแพร่สื่อและประชาสัมพันธ์กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และผลการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสู่สาธารณะ

๓. คำจำกัดความ

๓.๑ “สิทธิรับรู้” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการภาครัฐ ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่รองรับสิทธิได้รู้ของประชาชน คือ

- ให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐ

- รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของราชการที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

- ภายใต้หลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ซึ่งข้อยกเว้นจะมีได้ตามที่กฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น

๓.๒ การสัมมนา เป็นกระบวนการแนะนำหรือชี้แจงให้ผู้เข้ารับการสัมมนา มีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อนำหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

๓.๓ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

การเผยแพร่ เป็นการกระจายหรือชี้แจงหรือรายงานข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ไปสู่สาธารณชนว่ามีผลงานหรือกิจกรรมอะไรบ้าง

การประชาสัมพันธ์ เป็นการเผยแพร่ชี้แจงเรื่องราวเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร ชักชวน เชิญชวนให้สาธารณชนเข้าใจเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความถูกต้องและโปร่งใส

๔. ตัวชี้วัดที่สำคัญ

๔.๑ ตัวชี้วัดโครงการ

(๔.๑.๑) ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ จำนวนผู้เข้าร่วมการสัมมนาใกล้เคียงที่กำหนด

(๔.๑.๒) ประเภทตัวชี้วัด เป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณประกอบกับคุณภาพงาน

(๔.๑.๓) เป้าหมายตัวชี้วัด มีค่าเป้าหมายในภาพรวม : ร้อยละ ๘๕

หน่วยนับ : จำนวนผู้เข้าร่วมการสัมมนา

๕. หน้าที่ความรับผิดชอบ

๕.๑ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย :
เห็นชอบ อนุมัติโครงการ

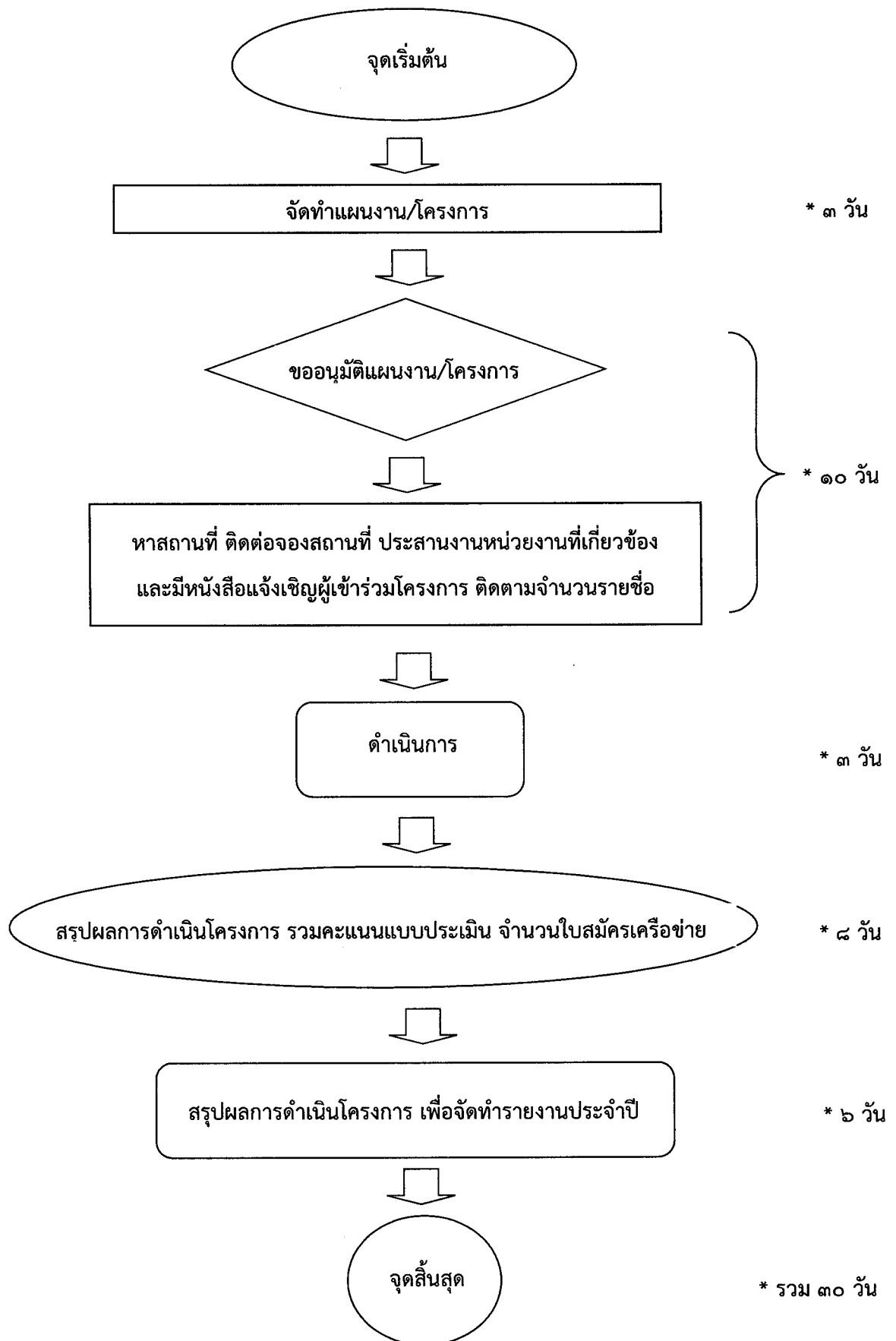
๕.๒ ผู้อำนวยการสำนัก : ตรวจสอบ ติดตาม ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และพิจารณาผลการ
ดำเนินโครงการ

๕.๓ ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร : กำหนดแผนงาน กำกับ
ดูแลการดำเนินโครงการ และพิจารณาผลการดำเนินโครงการ

๕.๔ นักประชาสัมพันธ์ : จัดเตรียมข้อมูลและจัดทำแผนเผยแพร่ความรู้ ดำเนินโครงการ
และสรุปผลการดำเนินการตามโครงการ

๕.๕ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน : ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด
และหน่วยงานที่เข้าร่วมให้ความรู้ หน่วยงานท้องถิ่นที่ส่งรายชื่อ สถานที่จัดงาน ดำเนินการตามโครงการ

๖. แผนผังการปฏิบัติงาน (Work Flow) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลข่าวสารภาคประชาชน

๗. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๗.๑ การสัมมนา

(๑) จัดทำแผนงาน/โครงการ

- กำหนดหัวข้อการสัมมนา
- กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของงาน
- กำหนดวิธีการดำเนินงาน
- กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
- กำหนดระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน
- กำหนดงบประมาณที่จะใช้
- กำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ
- กำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ

(๒) ขออนุมัติแผนงาน/โครงการ

- จัดทำเรื่องขออนุมัติแผนงาน/โครงการ

(๓) ติดต่อ/ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เชิญผู้เข้าร่วมการสัมมนา และจัดเตรียมเอกสาร

- ติดต่อสถานที่เพื่อจัดสัมมนา
- ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด เพื่อให้เชิญเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมสัมมนา กรมประชาสัมพันธ์ ขอความอนุเคราะห์ถ่ายทอดเสียงการสัมมนา
- ติดต่อหน่วยงานภายใน เพื่อดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเช่น จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมมนา จัดจ้างรถยนต์ใช้ในการเดินทาง
- เตรียมเอกสารที่ใช้ในการสัมมนา

(๔) ดำเนินการสัมมนา

- ดำเนินการสัมมนาตามที่กำหนดในแผนงานโครงการ

(๕) สรุปผลการดำเนินงาน

- สรุปค่าใช้จ่ายในการสัมมนา
- จัดทำสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมินผลจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

(๖) สรุปผลการดำเนินการในรอบปี เพื่อนำเสนอในรายงานประจำปี

๗.๒ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

(๑) การจัดทำแผนงาน/โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

- วิเคราะห์สภาพการณ์ของหน่วยงาน
- กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนประชาสัมพันธ์
- กำหนดกลุ่มเป้าหมายในแผนประชาสัมพันธ์
- กำหนดวิธีการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย
- กำหนดงบประมาณที่จะใช้
- กำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ
- กำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ

- (๒) ขออนุมัติแผนงาน/โครงการ
 - จัดทำเรื่องขออนุมัติแผนงาน/โครงการ
- (๓) การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างบริษัทเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อต่าง ๆ
- (๔) จัดเตรียมข้อมูล/ต้นฉบับสำหรับการผลิตสื่อ
- (๕) ดำเนินการผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ เช่น จัดส่งข้อมูล/ต้นฉบับให้บริษัทผู้รับจ้าง ตรวจสอบความถูกต้องของงานที่ผู้รับจ้างดำเนินการ เป็นต้น
- (๖) ตรวจสอบงานที่ผู้รับจ้างดำเนินการเสร็จและส่งเรื่องขอเบิกเงิน
- (๗) สรุปผลการดำเนินการในรอบปี เพื่อนำเสนอในรายงานประจำปี

๘. มาตรฐานงาน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้อง เกิดความโปร่งใสในระบบราชการ และส่งเสริมให้การบริหารงานภาครัฐมีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ สู่สาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รู้และเข้าใจในสิทธิของตนและรู้จักใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการปกป้องตนเอง และติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส ลดปัญหาคอร์รัปชัน อันเป็นการปกป้องประเทศชาติได้อีกทางหนึ่ง

๙. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

๑. การสัมมนา

ในการสัมมนาแต่ละครั้ง จะมีการประมวลผลจากแบบสอบถามและแบบประเมินผล ซึ่งแบบสอบถามจะเป็นการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมสัมมนาก่อนการเข้าสัมมนาว่ามีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมากน้อยเพียงใด ส่วนแบบประเมินผลจะเป็นการสอบถามผู้เข้าร่วมสัมมนาหลังจากฟังการบรรยาย/อภิปรายว่ามีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ มากขึ้นหรือไม่เพียงใด ซึ่งหากผู้เข้าร่วมสัมมนามีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้นจะแสดงให้เห็นว่าการจัดสัมมนาเผยแพร่ความรู้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๒. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุและสิ่งพิมพ์ ฯลฯ การประเมินผลที่วัดได้ในทางปฏิบัติ ควรเป็นการวัดด้วยกระบวนการวิจัยซึ่งต้องใช้งบประมาณดำเนินการ แต่เนื่องจาก สขร. ไม่มีงบประมาณดังกล่าว จึงใช้การสอบถามจากผู้เข้าร่วมสัมมนา และจำนวนผู้เปิดเว็บไซต์ของ สขร. ซึ่งข้อมูลที่ได้อาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

๑๐. เอกสารอ้างอิง

๑. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พร้อมด้วยกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และรายงานสรุปการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๓. สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน